

• DOMOLJUB •

Izhaja zvečer vsak prvi
in tretji četrtek meseca.
Ako je ta dan praznik,
izide dan poprej. Cena
mu je 80 kr. na leto.
Inserati se sprejemajo in
plačujejo po dogovoru.

**Slovenskemu ljudstvu
v poduk in zabavo.**

Spisi in dopisi se pošiljajo:
Uredništvu „Domoljuba“,
Ljubljana, Semeniške ulice
št. 2. Naročnina in inserati
pa: Upravištvu „Domoljuba“,
Ljubljana, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Št. 14.

V Ljubljani, dné 17. julija 1902.

Leto XV.

Po deželnem zboru.

**Liberalci lažejo in protestirajo. Ljudstvo
zboruje. Naši poslanci so možje.**

Po deželi vre. In to je dobro, zakaj v
sodu mora dobro zavreti, da se pijača izčisti
in da dá dobro kapljico. Tako je tudi pri
nas v deželi bilo dolgo časa vse motno in
in nekako zaspalo. Zdaj pa je v zadnjo
vas že došel glas, da se v Ljubljani nekaj
giblje in da se tam čuti nekaj korajže ter
da se kliče: Na dan z ljudskimi pra-
vicami! Ljudstvo, ki se muči in plačuje,
naj dobi tudi vpliv do vladanja v deželi po
svojih zastopnikih!

In vse je veselo tega glasu. Samo oni,
ki so doslej kmeta le drli in zaničevali, ti
se kisko drže in pritožujejo, da so kleri-
kalci postali „surovi“ in da ne poznajo več
pravih manir, zato, ker liberalni gospodi
ne pusté šariti z deželnim denarjem, kakor
se ji zljubi.

Zadnjič smo vam povedali, kako je
prišlo v deželnem zboru do tega, da so
katoliško-narodni poslanci udarili po mizah
in zaupili, da se od liberalcev in grajščakov
ne dajo več pritiskati ob steno. Danes si
bomo pa še natančneje ogledali položaj, ki
je nastal vsled tega v naši deželi.

Vlada v stiski.

Deželni zbor je bil torej zaključen, s
čimer so pokazali naši poslanci, da so v
stanu izpeljati to, s čimer so zagrozili.
Zakaj rekli so: Če se tako zaničuje ogromna
večina našega ljudstva, da se njegovim po-
slancem niti primerno zastopstvo v odsekih
ne dá, potem je jasno, da bodo liberalci
delali po načelu: Liberalcem in grajščakom
groš, klerikalcem pa knof! Če je tako, je
pa bolje, da deželnega zbora ni, ker potem
vsaj ni mogoče krivice delati.

Zdaj so morali pa to tudi izpeljati. In
dosegli so svoj namen: ker se niso libe-
ralci dali izpreobrniti k pravičnim mislim,
so prisilili, da se je deželni zbor preložil
ter da se zopet iznova volijo odseki, ko
se v drugič snide.

V stiski je seveda zdaj deželna vlada.

Saj veste po vsej deželi, kako so se
pri volitvah zadržali uradniki in pisarji. Ka-
toliško narodna stranka bi bila zmagala tudi
po več mestih, če ne bi bili uradniki z
vsem pritiskom delali na to, da prileze več
liberalcev v deželni zbor. No, in sad tega
ima zdaj deželna vlada.

Deželni predsednik je šel seveda takoj
na Dunaj ministrskemu predsedniku poročat,
kaj je naredil. Dunajski listi so poročali, da
ga je ministrski predsednik poslal nazaj,
da naj med strankama posreduje.

To je trd oreh, zakaj zdaj mora vlada priti pred naše poslance in jih prijazno vprašati, kaj da hočejo, in jim mora dovoliti, kar zahtevajo, drugače je prihodnjič ravno tako, kakor je bilo zadnjič. No, zdi se, da pri deželni vladi ta oreh še ogledujejo, vgriznili niso še vanj, ker k naši stranki vlada še ni prišla. Pa bo morala priti.

Liberalci pa protestirajo.

Ce je bilo kdaj kaj smešnega na svetu, je bilo to, kar so liberalci naredili v nedeljo, dné 6. julija. Prišli so na to neumno misel, da skličejo v Ljubljani vse liberalce skupaj, kar jih je v deželi. Ti bodo, tako so mislili liberalci, s svojimi glasnimi ustmi zadušili vso obstrukcijo. Kajti liberalni voditelji so še zmerom te misli, da je slovensko ljudstvo še vedno tako zelo strahopetno, da jih desettisoč utihne pred enim strganim dohtarjem.

In spravili so se k delu. Po liberalnih advokatskih pisarnah in pri liberalnih agentih so pisali pisma in dali tiskati velike pobarvane papirje, ki so jih nalimali in pribili po vseh oglih v mestih in trgih in tudi po deželi, tam namreč, kjer je še kak človek tako prifrknjen, da dela liberalcem žlindrasto tlako. In šel je glas po kancelijah, krčmah in žganjarijah: Le vkup, le vkup vsi liberalci, protestirat proti obstrukciji!

Nekaj se jih je res privarilo z dežele, pa zelo malo. Liberalci so se bahali, da je bilo mnogo županov z dežele na shodu. Nato jih je „Slovenec“ pozval, naj povedó imena tistih, pa so kar tiho. Večina je bila ljubljanske pisarije in krokarije, tudi učiteljev, dijakov in uradnikov, ki vinarja deželnih doklad ne plačujejo. Tako se je vsa stvar pripravila, pa se je malo bolj slabo končala.

Shod v Katoliškem domu.

Ob 9. uri je bil shod v Katoliškem domu, katerega so sklicali delavci, kateri ljudstvu zahtevajo razširjenje volivneprave. Ta shod je pa spravil liberalce in vlado v velik strah. Zakaj zbali so se, da ljudje s tega shoda ne pridejo v „Narodni dom“ in da tam liberalcev ne preglasujejo. G. deželni predsednik pride v soboto ves preplašen v škofijo prosit, da naj gré škof

ljudi mirit, „da ne bo kri tekla“. Rekel je, da edino le škof bi mogel zdaj ljudi pomiriti. Škofa pa ni bilo v Ljubljani, in gospod deželni predsednik je prosil g. generalnega vikarja, naj duhovniki mire ljudstvo, da ne bo šlo nad liberalce.

Glejte; čudno je to! Kako so strahovito grdili in zasramovali našega dobrega škofa! Liberalci so smeli lagati in pisati čezenj vse najhujše reči. Hoteli so doseči to, da bi ljudstvo odpadlo od vere in od škofa. Vlada mu je nasprotovala, kjerkoli je mogla. In zdaj, ko je postala stvar resna, ko so dozorele neznosne naše razmere — zdaj je pa priznal sam g. deželni predsednik, ki ima regiment vojakov in armado uradništva: Samo škofa bi še ljudje ubogali!

No, pa naših ljudi se ni bati. Krščanski ljudje v Ljubljani so po neštevilnih shodih že poučeni, da sicer pogumno in odločno zahtevajo svoje pravice, žalega pa nikomur nič ne storé. Liberalci in socialni demokratje pa itak ne poslušajo ne škofa ne papeža.

K deželni vladi je povabil g. deželni predsednik tudi g. Gostinčarja, tajnika krščanskih delavcev. Tam so ga prosili, naj tudi on miri ljudstvo in naj jih preprosi, da pusté liberalce pri miru. Tudi značilno. Pred dvema mesecema so ga še zmerjali pri deželni vladi, da ljudstvo zapeljuje in hujska — zdaj so ga pa prosili, da naj pomaga mir delat! Tako so se tem gospodom misli izpremenile vsled odločnosti naših poslancev.

Bil je torej shod v Katoliškem domu. Tam so sklenili delavci — bilo jih je okoli 700 — da zahtevajo razširjenje volivne pravice.

Na ulici.

Po shodu so pa šli po mestu pred „Narodni dom“, kjer so imeli zborovati ob 10. uri liberalci. Krščanski socialci so zahtevali, da jih pusté na shod. Kjer se govori in sklepa o stvareh, ki se tičejo vsega ljudstva, tam naj ima ljudstvo priložnost, da se oglasi, ne samo gosposki polizani škriči.

Liberalci so se pa bili v svoji strahopetnosti zavarovali, da bi ljudski glas ne motil njihovega zborovanja. Vse policaje z magistrata so spravili pred „Narodni dom“, da so ga zastražili od vseh strani, poslali so po žandarje in prosili še vojaške po-

moči, da bi bile zavarovane njih dragocene osebe. „Narodni dom“, za katerega so po celi deželi nabirali krajcarje, so pa ti narodnjaki pred narodom zaklenili. Samo socialne demokrate so pustili noter, prvič zato, da je bilo več zborovavcev, drugič pa zato, ker so se socialni demokratje prej že tolikokrat ponižno podvrgli liberalcem, da so jim ti tudi to pot zaupali.

Krščanski socialci so torej ostali zunaj. Lahko bi bili odšli v „Narodni dom“, a tega niso storili, ampak so zborovali kar na prostem. Pred „Narodnim domom“ so v glasnih klicih izrekli svojo zahtevo, potem so šli pred poslopje deželne vlade. Tam so klicali na glas, da naj gré deželni predsednik iz dežele, če ne misli ustreči ljudskim željam in če hoče še nadalje podpirati liberalizem v naši deželi. Nato so šli pred stanovanje dr. Šusteršičevo. Tam je g. Gostinčar govoril in vsi so upili: Živio Šusteršič! da je grmelo na okrog.

Liberalci so nameravali, da po shodu pošljejo svoje pisarje, komije in agente pred Šusteršičevo stanovanje, da bi ti tam upili „Žlindra“ in morda tudi okna pobili in hišo umazali, kakor so tudi že včasih pri škofiji naredili. Zdaj so se pa tako prestrašili, da so kar izginili, in cel dan ni noben liberelec na cesti glasno žugnil.

Liberalni protestni shod.

Liberalci niso mogli niti v Ljubljani prirediti javnega shoda, ampak so morali zborovati zastraženi od policajev pri zaprtih durih. Zdaj, ko so bili sami med seboj na samem, jim je pa prišla korajža in zabavljali so, kar so mogli, in govorili tako surovo, da je skoro neverjetno.

Hribar je rekel, da se na katoliško-narodnih shodih delamo norca iz sv. Duha, da so naši poslanci pričeli obstrukcijo brez povoda, da so podobni Indijancem, da jih je strah, da jim ni za delo, je zabavljajl čez „Gospodarsko zvezo“ in škofove zavode ter trdil, da so uradniki pravi trpini, kmetijska organizacija pa da žré ljudski denar.

Tako je govoril ta mož, ki je silno obogatel od tega, ker je — požrtvovalen narodnjaški član kapitalističnih društev. Hribar zabavlja čez „Gospodarsko zvezo“, ko je on vendar glavni zastopnik banke „Slavije“! Kakšen razloček med tema dvema zavodoma. „Slavija“ je kapitalistična ase-

kurančna banka, ki nosi ogromne dohodke akcijonarjem, „Gospodarska zveza“ pa je osnovana najrevnejšemu ljudstvu v pomoč. In čez škofove zavode zabavlja! Ali je on dal en vinar zanje? Torej naj se drži svoje banke in to naj pusti v miru, kar mu nič mari! Liberalci so krivi, da škof svojih zavodov ne zida v Ljubljani, ampak na deželi; zato pa bodi liberalni ljubljanski župan tih o teh zavodih!

Hribar in izpovednice: „Što rečem, neporečem.“

Da boste pa natančno spoznali, koliko je liberalcem verjeti, poslušajte, kako se zastopi Hribar na izpovednico!

V deželnem zboru je dné 21. junija nekako bahato rekel, da on nikdar k izpovedi ne hodi. Trdil je pa, da je on toliko časa zoper razširjenje volivne pravice, dokler se duhovnom ne prepové „zloraba izpovednice“. Naši poslanci so ga poklicali, da naj to razžaljenje duhovščine prekliče, on pa ni hotel preklicati trditve, da duhovščina izpovednico zlorablja.

Zdaj pa mož dobi pismo iz Stajerskega, v katerem mu nekdo pravi, da bo to zabavljanje čez duhovščino škodovalo njegovi banki. On pa odpiše 23. junija: „Što rečem, neporečem.“ (To se pravi: kar enkrat rečem, več ne utajim. Hribar se namreč rad pokaže, da zna tudi hrvaško.) O zlorabi izpovednice imam v rokah uradne dokaze.“

Liberalci na protestnem shodu so zdaj čakali, da pride Hribar na dan z uradnimi dokazi. In kaj je storil Hribar? Utajil je, ter rekel: „Govoril sem hipotetično (pogojno), in ne, kakor slepé klerikalci po listih, da duhovniki res tako delajo.“

Tako možko se je držal glavni zastopnik banke „Slavije“.

Vodja liberalcev skriva groše in knofe.

Zdaj pa je začel svojo staro pesem dr. Tavčar. Tu nekaj neumnosti iz njegovega govora: „Katoliška stranka tuli in kruli kakor pijanci po konsumnih beznicah“, „farizeji vero s kolom razširjajo“, „klerikalci želodec z vero zamenjavajo“. „Na križ so pribili katoliško-narodni poslanci našega kmeta, in centurio dr. Šusteršič je pristopil, da mu je z nabrušeno sulico prebodel ozke prsi od spodaj na vzgor, da

mu odteče tisto malo krvi, kar je niso katoliški komarji dosedaj izsesali iz našega kmeta!“ Tako prismodarijo je izrekel bogati liberalni advokat in grajščak doktor Tavčar. Preneumno! A prišel je tudi na svoje slavne knofe.

Liberalci so pri zadnjih deželnozborskih volitvah agitirali s tem, da bodo vse podpore dobivali edino le oni, ki bodo liberalce volili. Kdor ne bo volil liberalcev, ne dobi pa nič. In sicer je bil to načelo prvi pri agitaciji izrekel dr. Tavčar z znano besedo: Liberalcem groš, klerikalcem pa knof. — In združena slovensko-nemška liberalna stranka se je polastila tega načela ter ga začela takoj v prvi deželnozborski seji izvrševati, dokler niso naši poslanci začeli vračati nemilo za nedrago. Ko je dr. Šusteršič kričal, da je to načelo „lumparija“, se je pa začel dr. Tavčar bati posledic. In kaj je storil? Na protestnem shodu je tajil.

Rekel je, da je to „hinaavstvo“, če mu očitajo katol. narodni poslanci to načelo, češ, on je izrekel te besede le v pomenu: Svoji k svojim. In liberalci so mu to verjeli, zakaj liberalci je zabit človek in kratke pameti. Pozabili so liberalci, da je bilo v „Narodu“, v njihovem evangeliju, ki jim ga piše sam Tavčar, napisano v poročilu o shodu v Žireh: „Dr. Tavčar je govoril: Narodnonapredna stranka poznala bode poslej samo svoje volivce in v deželnem zboru dajala bode liberacem groš, klerikalcem pa knof.“ Tako je poročal „Narod“, katerega vendar Tavčar sam urejuje. In zdaj se je predrznil Tavčar pred vsemi zbranimi liberalci tajiti, da tega ni govoril, kar njegov lastni list pravi, da je govoril.

In Hribar in Tavčar sta voditelja liberalcev! Iz tega lahko sklepate, kakšna je liberalna stranka.

Drugih bedarij ni vredno, da bi omenjali. Samo dve je še!

Kako škodo delajo katoliško-narodni poslanci!

Liberalci zdaj strašno tožijo, da deželni zbor ne more delati. Kar na jok jim gre, če pripovedujejo o „velikanski škodi, ki jo bo kmet zdaj trpel.“ Mi vas pa vprašamo, kmetje: koliko dobrot ste pa doslej užili od deželnega zbora? Te morate uživati tudi

naprej. Zakaj naši poslanci so dné 31. decembra prošlega leta dovolili deželnemu odboru začasni proračun, to se pravi, dovolili so pobirati doklade in gospodariti z deželnim denarjem. Seveda, ko se snide zopet deželni zbor, bo moral dajati poslancem odgovor deželni odbor, kako je gospodaril. In če ne bo vse v redu, zlasti če se bo poznalo gospodarstvo z groši in knoti, bo pa zopet ropot.

Vse mora torej iti naprej svojo redno pot. In tega je mnogo. Leta in leta se kopičijo deželnozborski sklepi, kateri se ne izvršujejo. Na kile aktov je nerešenih. Več mesecev je dovolj dela, da se zamujene stvari v red spravijo. Liberalno večino zadene krivda zato, in zato naj zdaj prav nič ne tarna, ampak naj pridno dela, drugače bo „škoda“ še večja. Ravno zato so zahtevali naši poslanci priti v odseke, da dobé moč, te razmere temeljito popraviti.

Sicer pa je res, da se zdaj ne morejo skleniti nove doklade na davke. Pa bodo kmetje menda deželnim poslancem še najlažje odpustili, ako nekaj časov novih doklad na davke ne bo. Učitelji zahtevajo zvišanje plač, in to bi se bilo sklenilo skoro gotovo letos, vsled česar bi bilo seveda treba kmetom zopet malo bolj pritisniti na mošnjček. Zato se pa posebno liberalni učitelji strašno togoté, da so spravili „klerikalci“ z obstrukcijo „celo deželo v tako velikansko škodo“.

To so tiči liberalci! Deset let niso storili za ljudstvo nič, kar bi bilo pomena vredno, zdaj, ko so naši stroj ustavili, da ga bolje uredé, pa upijejo, da bi hoteli v dveh mesecih oni celo deželo osrečiti s svojim delom, pa jih hudobni „kmetavzarski klerikalci“ ne pusté!

To bodo zdaj najbolj gonili. Zato pa jim jo vselej dobro nazaj povejte! Zlasti vsakega liberalca vprašajte, kakšne zasluge ima deželni odbornik Grasselli, ki je o tem poročal na protestnem shodu, tisti Grasselli, ki je bil prej ljubljanski župan, pa so ga liberalci sami odstavili zaradi nedelavnosti, in o katerem gre glas, da zdaj ravno tako pridno dela pri mestnem užitninskem zakup in v deželnem odboru — za velikansko plačo!

„Humbug.“

Humbug se pravi sleparija. In to je očital Ferjančič našim poslancem. Ferjančič je grozno hud na dr. Šusteršiča, ker mu je ta očital, da si je kot poslanec na Dunaju priberačil nadsvetniško mesto. Rekel pa je ta liberalni sodnijski nadsvetnik, da je zahteva po razširjenju volilne pravice zato humbug, ker nemški veleposestniki ne bodo privolili v njo. Zakaj če se sklene splošna in enaka volilna pravica, potem ne pride niti eden veleposestniški poslanec več v zbornico.

Ta je pa zopet prav liberalna! Ako nemški baroni nočejo glasovati za pravično stvar, ali so potem sleparji naši poslanci, ki pravico zahtevajo?

Liberalci naj se oprosté nemškega grajskega jarma in naj odkrito, kakor se spodobi za poštene ljudske zastopnike, glasujejo z našimi poslanci za izprembo volilnega reda, pa bo oholi baron ponižan, in slovensko ljudstvo bo gospodar v kranjskem deželnem zboru! To bi bilo pravično. Humbuga torej ne uganjajo naši poslanci, ampak tisti, ki ljudstva ne pusté na površje.

Liberalna vera.

Sicer so na protestnem shodu že vsi liberalci zabavljali čez škofa in čez duhovščino — saj če pogledaš na borno revščino njihovih misli, tudi drugega od njih pričakovati ne moreš — vendar zadnji kot najbolj filozofični govornik — seveda liberalni advokat — dr. Triller, se je spravil še posebno nad vero. Rekel je, da vseh nesreč, ki se godé liberalcem, posebno pa obstrukcije v deželnem zboru, ni glavni vzrok dr. Šusteršič, tudi ne duhovščina, tudi ne škof, ampak — i kdo neki? Rim je vsega kriv. In zdaj se mu je odprlo liberalno srce in je rekel: „S strahovito naglostjo se bližam prepričanju, da je od blagoslova ali od kletve takih duhovnikov neodvisno vprašanje mojega zveličanja. Jaz ne verujem, da bi me duhoven, ki seje sovraštvo mesto ljubezni, mogel odvezati mojih grehov; jaz ne verujem več, da bi od milostnega spremstva takih ljudi na poti k zadnjemu počitku bil zavisen blagor moje duše in tudi v nezmotljivost tistega Rima, ki trpi in pokriva te ljudi, ne morem več verovati.“

Preberite te besede in pomislite, kaj je rekel liberalni advokat! Prvič ta advokat ne zna toliko krščanskega nauka, kolikor otrok v ljudski šoli. Zakaj moral bi vedeti, da po katoliškem nauku zveličanje človeške duše ni odvisno od pogreba, ampak od tega, ali umrje človek v stanu milosti božje ali pa v smrtnem grehu. Drugič ta mož ne pozna ne duhovnov, niti izpovedi, ker če bi hodil k izpovedi, bi videl, da so duhovni vse drugačni, kakor pa jih on spoznava iz umazanih in lažnivih liberalnih listov. To je tako pri liberalcih: V cerkev ne hodijo, pridige nobene ne poslušajo, sv. zakramentov ne sprejemajo, ampak verjamejo le to, kar v liberalnih listih beró. Potem pa pridejo na take misli. Če duhovnik reče: Volite krščanske može! pa pravi liberalci: Duhovnik seje sovraštvo proti nam. Največja neumnost je pa, če pravi, da je Rim kriv kranjske obstrukcije. Za Boga, kdo je kriv te obstrukcije? Liberalne krivice, ki se množe dan na dan že toliko let, so vsega krive — v Rimu pa imajo stokrat važnejše reči opraviti, kakor pa premišljevat, kaj govori kak kranjski pisar ali pa advokat.

Sploh je bil pa to le malo bolj meglen in še nekoliko boječ poziv, da bi Slovenci odpadli od katoliške vere. Ravno tako je govoril Luther in drugi krivoverci.

Tako so pokazali liberalci na protestnem shodu, zakaj se jim gre:

Prvič za to, da bi potlačili pravice ljudstva,

Drugič zato, da bi odtrgali Slovence od katoliške vere.

Blšč nad liberalci.

Zdaj so bili liberalci s svojo modrostjo pri kraju. Nastopil pa je zdaj socialni demokrat Linhart. Fant je star šele devetnajst let, tudi ni kaj prida učen, pa je vendar tako zmešal vse liberalce, da so morali kar nehati z zborovanjem. Rekel je, da nimajo nobenega smisla za ljudstvo in da so tako „prokleto neumni“ da ne spoznajo, da je dandanes treba dati ljudstvu več pravic.

Zdaj pa je nastalo upitje križem, socialni demokratje so pritrdjevali, liberalci so tulili od jeze — in shoda je bilo konec.

Tako so šli liberalci domov s shoda z zavestjo, da stoji njihova stvar vkljub

vsemu njihovemu zabavljanju vendar na jako slabih nogah. Iskali so tolažbe v pijachi. Popoldan in zvečer so se jako izkrokani in s krvavimi očmi vračali proti domu.

Kdo je surov?

Liberalci se pritožujejo, da je dr. Šusteršič surov človek, ker jih je v deželnem zboru ozmerjal z „lumpi“ in „s podkupljeno, izprieno bando“.

Pa kaj se hoče? Z vsakim človekom je treba govoriti v tistem jeziku, ki ga razume; liberalni jezik je pa surovost. Saj so liberalcem že dokazovali na vse mogoče načine, da nimajo prav: z znanstvenimi dokazi, s prošnjami, s prepričevalnimi besedami — a vse zastonj. Liberalci je vedno samo preklinjal in psoval. Dostojnega jezika niso liberalci nikoli umeli.

Le poslušajte, kaj so vse o dr. Šusteršiču upili v zbornici! „Slepariš s testamenti, smrdiš kakor kozel“; „Rodoljub“ je prinesel poročilo o tej seji, v katerem berete sledeče psovke:

Katoliško-narodni poslanci so „kravice“, „Šusteršičevi šolarčki“, so „kot bi prišli iz Pihlerjevega kevdra“, „krulijo, da ima človek občutke, da je v hrastovem gozdu“, so „pijane barabe“, „pobalini“, so „v deželnem zboru tako nasilni, tako surovi, tako podli in pobalinski, kakor sicer v življenju“, „falotarsko napadajo“, so „parlamentarični smrkavci“, „pijani popje niso v stanu, da bi se tako odurno in živalsko obnašali“, so „falotska druhal“. Tako pišejo in govoré liberalci dan na dan o vseh naših poslancih. In kaj šele o dr. Šusteršiču! Sleparija je še najmanj, kar mu očitajo. Tu lahko berete črno na belem, kaj mu pravijo: „Vol, ki ima pod repom tlečo gobo“, „šnopsarski napadalec“, „petelin na gnojnem kupu“, „je pijan“, „trebuh ga boli“ (izraz posl. Pirca), „otročje-smrkav“, „kakor bi mu bila vozna igla potisnjena v trebuh“, on je „Simon Held pod gavgami“, on je „norec, stekel pes.“ Liberalci so vpili vanj, da je „lump, prismođa, bolnik v blaznici“, „bratovščino pije z vsakim ušivim vagabundom“. Dr. Kreku očitajo, da je „pijanec“, in da „slabo diši“, dr. Schweitzerju pravijo „božji volek, parlamentarno revče“, Jakliču pravijo, da ima prazno glavo“, „sleparski konzumar“ ter pišejo o njem ostudnosti, katerih v našem listu niti ponatisnemo ne, ampak jih pre-

puščamo liberalni „gosposki družbi“ v „Narodnem domu“. Drobniču pravijo, da je „kravar“, „največji butec“, Mejaču in Košaku, da nista sposobna za deželnozborsko delo itd. Nujne predloge imenujejo doslovno takole: „lumparija“, „kozlarija“, „oslarija“, „nujno žaganje“, „otročje šole“, „nemogoče reči“ itd. Prosim Vas, kako naj se govori z ljudmi, kateri premišljeno in dosledno dan na dan tako blatijo naše poslance? Oni razumejo le en jezik, in to je oni, v katerem je dr. Šusteršič ž njimi govoril, — a šele tedaj, ko so ga izzvali.

Naši poslanci pa so lahko ponosni, če jih liberalci zasramujejo, zakaj liberalci hvali to, kar je slabo, in sramoti to, kar je dobro.

Nečuvveno razžaljenje slovenskega ljudstva.

Pa če bi bili naši poslanci vse molče požrli, vendar na eno besedo Hribarjevo bi bili morali odgovoriti z vso silo. Ta glavni zastopnik banke „Slavije“ se je namreč predrznil, da je zaklical našim poslancem med Šusteršičevim govorom: „Večina vaših volivcev so nepošteni.“

Pomislite: Agent banke „Slavije“ pravi to, liberalci kliče to ljudskim poslancem! Torej Hribar ima večino slovenskega ljudstva na Kranjskem za nepošteno. On pa je seveda — pošten!

Če zdaj pomislite, da je vipavski Božič zahrbtno vrgel v dr. Šusteršiča težek tintnik, kateri bi ga bil gotovo ubil, če bi ga bil nesrečno zadel — potem vas pa vprašamo: Odgovorite sami, ali so storili prav ali ne katoliško-narodni poslanci, zlasti ali je bil Šusteršič opravičen do svojih besed ali ne?

Kaj bi bil ti naredil, kranjski fant, če bi bila liberalna gospôda proti tebi tako postopala?

In slednjič: kranjski fantje so vsi naši poslanci.

Ljudski deželni zbor.

Kaj pa zdaj? Zdaj naj govori ljudstvo! Poslanci so izrekli svojo odločilno besedo. Zdaj se mora pokazati, da je vse naše ljudstvo toliko zavedno in odločno, da javno pokaže, da mu je prav, kar so naredili katoliško-narodni poslanci. Zato se morajo vršiti shodi po vsej deželi.

In sicer so v to poklicana v prvi vrsti politična društva. — Vsako politično društvo mora v svojem okraju prirediti več javnih ljudskih shodov, na katerih se sklene slednjič resolucija, obsegajoča ljudske zahteve. Ni se treba nič bati. Liberalci so poparjeni, vlada je pa pouka potrebna.

Opozarjamo pa, da naj nepolitična društva, zlasti posojilnice in zadruga kot take, se političnih demonstracij ne udeležujejo, ker bi sicer vlada vzela to za povod, da jih zatre, češ, ne držé se svojih pravil. Torej politična društva!

Kjer teh ni, pa vsak posameznik lahko skliče tak shod, samo tri dni prej ga mora naznaniti vladi.

Torej na noge!

Kvišku zdaj dežela vsa,
Dvigni roke in srea!

Petindvajsetletnica vladanja sv. Očeta papeža Leona XIII.

Piše dr. Ivan Janežič.

(Dalje.)

II.

Leon XIII. papež.

Dne 3. marca 1878. so papeža Leona XIII. slovesno kronali s papeško tiaro ali trojno krono, ki pomenja, da ima papež oblast v treh kraljestvih: na zemlji, v vicah in v nebesih.

V hudih časih je nastopil Leon XII. vladanje katoliške cerkve. Poglejmo

a) Kakošne so bile razmere držav v tistem času do svete stolice.

Italija je bila dobila ravno novega kralja Humberta I., ki je prevzel zedinjeno Italijo kot dedščino po svojem očetu. Takoj po svojem nastopu je razglasil slovesno vsemu svetu, da hoče nasproti vsakomur — torej tudi cerkvi nasproti — držati, kar si je njegov oče pridobil. Moč kraljeva je bila vsa v orožju in rovanju skrivnih družb. Tudi papež Leon XIII. je naglašal temu nasproti, da ne odstopi od cerkvenih pravic: toda orožja in skrivnih družb ni rabil, ampak zaupal v Boga, ki mu nakloni končno zmago. Kralj Humbert je padel pod morilčevo roko l. 1900 in njegov sin je sedel na prazni prestol. Bo li srečnejši kakor njegov oče? Italija sama ni imela sreče, ni žela slave; njene nakane so sramotno poginile. Grozna izguba pri Adovi v Afriki l. 1896. je vsemu svetu v živem spominu.

Francija je stala leta 1878. pod vplivom Gambetta, ki je ravnal po reku: cerkev je naš sovražnik. Vlada še dandanes ni mnogo bolja, vendar pa se ljudstvo obrača k cerkvi in rase upanje do bližnje zmage. Pregnala je lani vladna Francija redove in jim vzela premoženje, pa prav to utegne ozdraviti in zediniti verne Francoze.

Nemčija se je tedaj borila v kulturnem boju nasproti katoliški cerkvi; Bismark je hotel protestantizmu in nemštvu priboriti nadvlado v Evropi; pa sam je sprevidel, da katoliške cerkve ni moč premagati, zato se je s papežem poravnal in katoličani uživajo precejšen mir v Nemčiji.

Angleška in Rusija sta še v sponah krive vere, vendar skuša papež Leon XIII. z modro roko polajšati stanje katoličanom.

Belgija se je najbolj opomogla in ima trdno katoliško vlado in dobro vrejene gospodarske razmere.

Avstrija je bila l. 1878. še do vratu v liberalizmu. Polagoma gré na bolje, dasi še dandanes ni vse v redu. Mnogo zaslug ima pri tem obratu Leon XIII., ki vedno obrača svojo pozornost na Avstrijo.

Tudi Amerika napreduje in misijoni po vseh krajih se množé in širijo. Kraljestvo božje na zemlji vidno raste, ko ga vlada modri papež Leon XIII.

b) Splošna vlada cerkve na zunaj.

Modrost vladarjeva se kaže v njegovih postavah in v tem oziru je modrost Leonova res velika. Ob nastopu svoje vlade dne 21. mal. travna 1878. je izdal okrožnico do vseh škofov katoliške cerkve, v kateri razkriva rane človeške družbe tistega časa, pa zraven tudi kaže sredstva, po katerih se dajo ozdraviti, ako jih škofje in drugi duhovniki pridno in modro rabijo in vernikom priporočajo.

Pri vsaki bolezni je prva reč diagnoza v bolezni prav spoznati — njene vzroke in vire odkriti; tudi to je storil modri Leon XIII. v svoji okrožnici z dne 28. decembra 1876., kjer kaže na komunizem in socializem kot nositelje in gojitelje teh kužnih bolezni. Tem vsem boj napoveduje. Koliko je dosegel papež Leon proti njim? Socialisti so izgubili svojo strašno moč potem, ko se je pokazalo, da je njegova podlaga — materijalizem — piškava; njegova zahteva — delitev premoženja — neizpeljiva, in njihovi zaključki in prerokbe napačni. K temu je pripomoglo raziskavanje in studije o teh sestavih in načelih. — Še bolj jemlje moč demokratskemu socializmu to, da mu je vzrastel nasproti krščanski socializem, ki je pravi gojenec Leonov. — Danes ima sicer socialna demokracija še mnogo

pristašev, a tiste privlačne sile nima več kot spočetka in ponižuje ga tudi to, ker se mora opirati na starega svojega nasprotnika na liberalizem, če hoče kaj doseči v javnosti. — Ako gorečnost med kristjani ne poneha, smemo upati, da čez 25 let socialna demokracija ne bo vplivneja, kakor je dandanes stari liberalizem.

Anarhizem pa še ne pojema, preje bi rekel, da raste in se množi, to pa valed upliva skrivnih družb, ki ga izrabljajo za svoje hudobne namene.

Te sovražne struje pa je treba preganjati z uma svetlim mečem — z resnico v lepi obliki z zmoto postavljeno; v ta namen je potrebno modroslovje, katero priporoča Leon v okrožnici z dné 4. aprila 1879. Neverni učenjaki so pravilno mišljenje po vsem pokvarili, treba je nove moči in ta naj vstane iz krščanskega modroslovja. — Verniki so slušali glas sijonskega čuvaja; vspehi na tem polju so lepi in veliki.

Politiko iz osebnih interesov očitajo dr. Šusteršiču znani liberalni listi. Ako bi dr. Šusteršič hotel koristiti svojim osebnim namenom, tedaj bi se ne podajal v boj, v katerem ima samo žrtve, ampak bi živel mirno svojemu odvetniškemu poklicu. Doktor Šusteršič nastopa v sedanjem boju z odobrenjem cele katoliško narodne stranke in pokazalo se bo, kako odločno stojijo za njim volivci. Tu se ne gre za dr. Šusteršiča, ampak gre se za to, da se da širokim ljudskim masam pravica! Sicer pa bomo v tem boju o osebnih interesih liberalcev v popolnoma jasno govorili, kakor si bomo tudi поближе ogledali vse dr. Šusteršičeve blatitelje. Dolžni na liberalne napade ne bomo ostali ničesar.

Izpred državnega sodišča. To sodišče se je bavilo dne 8. t. m. s pritožbo ribniških občanov Iv. Škrabec in tovarišev. Pritožili so se zoper to, da se jim pri zadnji državnozborni volitvi ni priznala volivna pravica v skupini dolenjskih mest in trgov, ampak da so volili v kmetški skupini. Državno sodišče se je s to zadevo bavilo dvakrat: prvič dne 25. aprila 1901. Takrat se je razprava v svrhu nadaljnjih poizvedb odgodila. Drugič pa 8. t. m. Predsedoval je državnemu sodišču predsednik dr. Steinbach, pritožbo je zastopal dr. Šusteršič. Razprava je bila zelo zanimiva in videlo se je jasno, da so člani sodišča — kojih je 11 — različnega mnenja. Pri posvetovanju sodišča prodrlo je pritožbi nasprotno mnenje. Pritožba se je torej zavrnila. O stvari sami se bode v parlamentarnih zastopih — v državnem in deželnem zboru — prilično še obširneje govorilo.

Listek.

V cerkvenem okrilju.

1. Solnčna ura.

Leta so tekla. Ali solze spokornikove niso usah-nile? Je li bil drug Peter, kateremu so solze raz-orale obličje? Skoro se je zdelo tako, toda med solzami je bolj in bolj proseval izraz miru in po-koja; ponižna mehka veselost je polagoma lega-la na vse bitje spokornikovo.

Nekega dne je imel resen pogovor s samo-stanskim prednikom, ki mu je izkušal dopovedati, da mora jo teh popolnoma pokori in žalosti posve-đenih letih za njegovo vedno še mlado in nadarjeno moč slediti življenje, v katerem bo darove, ki mu jih je dal Bog, porabil v čast božjo in za razširjenje božjega kraljestva na zemlji.

Greh je, je dejal modri predstojnik, svojo bistro glavo tako pustiti brez dela. Dosedaj so se ozirali na njegovo notranjo bolečino, sedaj se pa mora enkrat ohrabriti. Avguštín se tudi ni zakopal v bo-lečine in solze; na ta način mu je še več spokor-nikov navedel za zgled.

Toda Ferdinand ni hotel ničesar slišati o tem in prvikrat so bili resno nezadovoljni z njim v sa-mostanu. To mu je seglo v srce, saj je bil le dolžan svojim dobrotnikom tolike hvaležnosti.

Šel je vunkaj, prvikrat od onega dné, odkar je v samostanu našel zavetje, vunkaj na goro. Tamkaj je stal pred romarsko cerkvijo in zopet gledal dol v dolino, kakor takrat in na solnčno uro. Še so stale ondi besede:

„Ena tehle ur bo tvoja zadnja,
Več potem ne boš imel nobene:
Živi torej čisto in pošteno!“

In tedaj mu je zaplapolalo v srcu živo hrepe-njenje, vsem ljudem tamkaj spodaj in dalje celemu svetu klicati ta opomin in jih tako rešiti zevajočega brezna, ki je njega samega nekđaj žugalo požreti. Toda zopet se je zmisli svojih grehov, Ali ne vara sveta, če on, grešnik, svetu oznanja pokoro? „Ne, to ne more biti“, si je dejal in žalosten šel noter in pokleknil kot nekđaj pred oltar k nogam čudodelne podobe. Solze hvaležnosti so bile danes, solze žive hvaležnosti, katere so mu silile iz oči. Poleg hva-ležnosti pa je polnilo in plapolalo v njegovem srcu zopet ravnoprej tako močno oživelu hrepenenje po rešenju grešnikov.

„O, žalostna Mati, pribežališče grešnikov, reši nje in mene!“

Tu se mu je zazdelo, kot bi neki glas govoril v njem: „Hočem jih rešiti mnogo — po tebi, bodi tudi ti pribežališče grešnikov; ti nisi več grešnik, ampak spokornik.“

Vrnivši se v samostan reče predniku, da je za vse pripravljen, naj le razpolagajo ž njim.

„Hvala Bogu!“ je vzkliknil prednik iz polnega srca.

Sedaj je bilo pač treba obvestiti mamico? Prednik se je posvetoval s patrom Angelom, zaščitnikom Ferdinandovim, toda ker je Ferdinand popolnoma končal svoje študije, preden je zašel na svoja stranska pota, zato je sedaj mogel rabiti le malo časa za pripravo, in potem bo veselje dobre mamice nad zopet dobljenim toliko večje.

Nekega dne je bila samostanska cerkev praznično okrašena; veljalo je to novi maši samostanskega brata. Stara mamica je prejela kruh življenja iz rok svojega sina in po veličastni slovesnosti njegov blagoslov. Za njo je pokleknil rodni brat Angel in rekel potihem: „Dragi brat, brat po milosti in naturi, blagoslovi me.“ Tedaj je šele spoznal Ferdinand sedaj z imenom Avguštin svojega rodnega mlajšega brata. To je bilo skoro preveč za njegovo srce, poleg vse sreče in tolažbe še to nepričakovano veselje. Kmalu bi bil padel v nezavest. Tu ga je prednik ljubeznivo objel. Čez nekaj trenutkov se je pater Avguštin že smehljal v solzah kot oslavljen ter blagoslovil patra Angela in vse, ki so prosili njegovega blagoslova.

In ko je bila cerkvena slovesnost končana, tedaj sta klečala pred staro mamico v govornici oba sina, nedolžni in spokornjeni. In kaj se je godilo v teh treh srcih, to se ne da popisati.

Za ves samostan in za vse dobre ljudi od blizu in daleč je bil to dan miru, veselja in tolažila. Za tem dnevom so prišla za brata leta neutrudnega dela in požrtvovalne gorečnosti za razširjenje kraljestva božjega na zemlji.

In tu je bil enkrat misijon pri romarski cerkvi na gori. Pridigovala sta dva frančiškana, in danes je bil sklepni govor. Ljudje so si pripovedovali, da sta to dva brata in da je eden teh, starejši, nekdanji taval po stranskih potih. Dostikrat v takem govorjenju ni dosti ali nič resnice; to pot so pa ljudje imeli prav.

Pater Avguštin je z belimi lasmi stal na prižnici; govoril je o premišljevanju smrtni ure. Proti koncu je dejal.

„Ena tihle ur bo tvoja zadnja,
Več potem ne boš imel nobene:
Živi torej čisto in pošteno!“

In potem je povedal, kako je nekdanji grešnik doli v dolini srečal dobrega Pastirja, kako so ga glasovi opoldanskega zvona, pozdravljajočega Marijo, zvalili na goro, kako so ga one vrstice pod solnčno uro pretresle in ga potem žalostna Mati rešila. In nadalje je povedal v kratkih besedah, kar mi že vemo; vse je slutilo, kdo je tisti spokornik, in nobeno oko ni ostalo suho. Tu navsezadnje pripozna sam sivolasi pridigar, če bi še kdo dvomil, da je on tisti spokornik; pripozna, da je nevreden služiti oltarju, služiti dušam, in pristavi, da čuti, kako se mu bliža zadnja ura, ter ga nekaj kar sili, nobenega ne pustiti v zmoti, ampak vsemu svetu kot njegov svetli patron pripoznati, kako je nekdanji bil velik grešnik in kako se je potem čudovito in prebogato skazalo nad njim božje usmiljenje in moč priprošnje žalostne Matere božje.

Nekoliko dni pozneje so položili telesne ostanke patra Avguština, za katerim so žalovali tisoči in tisoči ljudi, k večnemu počitku v frančiškansko rakev.

Zopet so odbežala leta in tudi za patra Angela prinesla zadnjo uro. Svareči govori teh dveh bratov so umolknili. Solnčna ura pa kaže še danes na romarski cerkvi na gori; pot njenega kazalca in spodaj besede še vedno kličejo obiskovalcem tega svetega kraja:

„Ena tihle ur bo tvoja zadnja,
Več potem ne boš imel nobene:
Živi torej čisto in pošteno!“

Politični razgled.

Kvotno razmerje je na podlagi sklepa kvotnih deputacij določil cesar za dobo enega leta na $66\frac{2}{3} : 33\frac{1}{3}$, li okroglo skoro 67:33. Obestranski kvotni deputaciji sta se res pogajali, tudi v tostranski delegaciji se je, čeprav z glasom načelnikovim, dosseglo sporazumljenje. Izgotovili so potrebna poročila ter jih predložili po ministerskem predsedniku obema zbornicama; poslanska zbornica je to poročilo odkazala posebnemu odseku, ki je že tudi izvolil poročevalca — dalje pa ni prišlo in tudi ni smelo priti, ker se je vse vse vršilo le v ta namen, da se dobi neka vnanjostna podlaga za gorenje odločbo krone.

Naš cesar je z 20. junijem dopolnil 53 let in 199 dni svoje vlade; tako torej nadalje vlada izmed vseh enaindvajset vladarjev habsburške vladarske hiše.

Trosvezo so obnovile države popolnoma izpremenjeno. Nemško vladno časopisje je nepopisno veselo zaradi tega, kar je pač jasno znamenje, da ima največjo korist pri tem Nemčija. No, da je le to, drugi faktorji morajo plesati, kot se jim igra na „obrabljeni glasovir“.

Glede nagodbe z Ogrsko se je že mislilo, da ju ne bo mogoče obnoviti; čuli so se že glasovi o

carinski ločitvi obeh državnih polovic. Posegel je vmes vladar, zato pogajanja napredujejo in pričakovati je mirne rešitve.

Mašart se zmerom bolj čudno vedejo. Iz Vel. Varaždina se poroča, da so se ondi vršile velike in zelo hrupne demonstracije zoper skupno armado in zoper cesarsko pesem. Nam je ta pesem nepopisno ljuba in vedno lepa, ker so te besede vzete iz srca, napev pa nam budi sorodne glasove v domoljubnem srcu, a Ogri zoper njo — demonstrirajo. Če vlada to vidi, pa ničesar ne reče, bomo prisiljeni reči, da se tudi vlada vede — zmirom bolj čudno.

Grof Goess, tržaški cesarski namestnik odstopi, vest, ki jo sedaj potrjujejo že tudi poluradni dunajski listi. No, tržaški Slovenci in sploh slovanski prebivalci Primorja ne bodo dosti žalovali za njim. Naslednik njegov bo bržkone dvorni svetnik v notranjem ministerstvu Simonelli, ki pa po poročilu čeških listov ostane samo eno leto, nakar se umakne sedanjemu dvornemu svetniku v Tridentu, baronu Forsterju.

Niže Avstrijsko se pripravlja na veliko volilno borbo za deželni zbor. Na boj se pripravljajo na eni strani krščanski socialci, na drugi strani pa vse protikršćanske stranke. Medtem ko prvi delujejo na tihem in pridobivajo zaupanje volivcev z dejanji, prirejajo združeni liberalci, socialni demokratje in nemški nacionalci razne shode in na teh napovedujejo boj nasprotnikom. Najbolj trda gre tem ljudem za kandidate; največ jih jemljejo iz soc. demokratičnega učiteljsstva.

Deželni abort. Primeroma največjo pozornost vzbujajo razprave v tirolskem deželnem zboru, kjer je vsaj v prvem hipu prišlo do nekake sprave med Nemci in Italijani. Predlogu glede ureditve avtonomijskega vprašanja so pritrdili tudi Nemci s pogojem, da se bo varovala edinost dežele in koristi nemštva v južnem delu. Tirolski Italijanski predlagatelji so pritrdili prvi zahtevi, obenem pa zahtevali ustanovitev posebnega oddelka dež. odbora in dež. šolskega sveta s sedežem v Tridentu, končno delitev veleposestniške skupine. Nato se je vršila razprava o nujnem predlogu poslanca Schöpferja glede premembe volivnega reda. V koroskem deželnem zboru so 35. junija predlagatelji utemeljevali nujni predlog gledé premembe deželnozbornskega volivnega reda. V štajerskem je med drugim predlagal posl. dr. Schmiderer ustanovitev ženskega učiteljskega v Mariboru. V Moravskem so vse stranke vložile predloge glede uvedbe direktne in tajne volivne pravice za deželni zbor in in je torej mnogo upanja, da se pri prihodnjih deželnozbornskih volitvah volivcem na deželi ne bo treba več posluževati jerobov. Najbolj predrzen je seveda dostavek v predlogu „prezgodaj kršćenega“ žida dr. Stranskega, ki govori o agitaciji v cerkvi. Češkimu drž. zboru je dež. zbor predložil načrt občinskega volivnega reda, po katerem častni občani nimajo volivne pravice.

Naš deželni zbor so zaključili, ker so naši katoliško narodni poslanci odločno nastopili ter niso pustili, da bi se z njimi kot zastopniki ljudstva, ki ima večino in besedo v deželi, — pometalo. Dva

dni obstrukcije in — nikamor niso mogli ne vlada, ne nemški kavalirji, kaj šele borna četica naših liberalcev. Zato moramo tudi mi dati našim zastopnikom priznanje, ter jim zaklicati: Čast naši deželnozbornski delegaciji, da je s svojim odločnim nastopom zmagała na celi črti. Čast jim, da so tako nastopili. In v teh razmerah so tudi moralitako nastopiti; če bi pabili storili drugače, bi ne bili v pravem pomenu naši!

Izjava o popolni edinstvi vseh katoliško narodnih poslancev v deželnem zboru kranjskem je priobčila parlamentarna komisija katoliško-narodnega kluba v deželnem zboru. Razni liberalni listi so namreč v svoji zadregi trosili vest, da se nekateri katoliško-narodni poslanci niso strinjali z obstrukcijskim postopanjem katoliško narodne stranke. Zato je komisija temu nasproti pribila, da se je to postopanje ob navzočnosti vseh členov, izvzemši prevzvišenega knezoškola in gospoda deželnega glavarja enoglasno sklenilo, in je bil klub vsekoli popolnoma edin. Še več, krivca, ki so jo prizadeli nemški in slovenski liberalci katoliško narodni stranki in pa burni prizori med zasedanjem zadnjega deželnega zbora so edinstvo in pa složno nastopanje katoliško-narodnega kluba še bolj utrdili. In da so prav ravnali, to jim priznava in in kaže naše ljudstvo, ki jih je volilo, povsodi in vsekdar!

Hrtbarjev napad v deželnem zboru na našo duhovščino, češ, da zlorablja izpovednico, je po vsej deželi našel odločno nasprotje in enoglasno obsodbo. Od vseh strani dohajajo protesti zoper tako krivično obrekovanje. Vidi se, da naše ljudstvo res misli, in sicer res misli, toda drugače, kot poudarja in zahteva od svojih „naprednih“ opredeljenih prvak dr. Tavčar.

Nemški cesar se veliko pripravlja na obisk dežele Poznanjske, kjer bo 4. septembra na banketu, ki mu ga priredi ondodni deželni stanovi, imel govor o poljski politiki. Povedal bo menda ob tej priliki nekaj jako važnega za Poljake. Zato pridno študira in išče dokazov, s katerimi misli ugnati poljske prvoboritelje. Brez vseh skrbi pa le ne pojde tje, ker policija pripravlja velikanske naredbe za njegovo varnost.

Kronanje angleškega kralja se je določilo za prve dni oktobra. Do takrat bo kralj baje popolnoma okreval. Zunanji zastopniki naj bi prišli v London pred 5. oktobrom. O zadnji odpovedi kronanja je ljudstvo sprejelo vest z veliko nevoljo. Pojavili so se resni nemiri. Sedaj hočejo napraviti kronanje bolj tiho brez večjih slovesnosti; pa še to lahko odpade, ker na kakšno popolno ozdravljenje kraljevo ni misliti.

Italijanski kralj namerava obiskati Petrograd in potem proti koncu avgusta Berolin. Avstrije se izogne, ker ve, da bi mu naš cesar ne vrnil obiska v — Rimu, dokler med oficijelne Italijo in Vatikanom vlada tako nasprotje. — Novejša doba pozna razne demonstracije, toda, da bi prirejali politično demonstracijo aktivni častniki, tega dosedaj ne pozna razun Italije nobena civilizirana država. V zbornici se je namreč razpravljalo o zboljšanju plač

subalternim častnikom. Kar naenkrat se je razširila vest, da zbornični odsek glasuje proti temu. In to je častnike tako razburilo, da so sklenili demonstrirati pred zbornico. Res se je zbralo lepo število teh „rodoljubnih“ mož pred zbornično palačo na Monte Citorio; a prišli so na lice mesta polkovniki, pozvani od vojne uprave, ter zahtevali, da se častniki odstranijo. Neradi in molče so se udali ter tako prihranili Italiji še večji škandal. Kaj takega pač laške armade ne kaže v lepi luči.

Vojaško pogodbo sta sklenili Rusija in Bolgarija. Rusija bo podpirala Bolgarijo na suhem in na morju v slučaju, da je v nevarnosti obstoj kneževine ali njen razvoj, in naj izhaja to od katerekoli strani. Nasprotno pa daje Bolgarija Rusiji na razpolago vso svojo oboroženo moč za slučaj, da se pojavijo homatijske na vzhodu. Dalje prepušta Bolgarija svojim ruskim zaveznikom pristanišče Burgas in Varna ruskemu brodomu v mirnem času in jim tudi dovoli, da si na poljubnem kraju med imenovanimi pristaniščema izbere postajo za premog.

Bolgarski knez Ferdinand bi hudo rad postal kralj. Ko je bil nedavno v Rusiji, je pričakoval, da mu ruski car podeli ta zaželjeni naslov. Toda opeknel se je. Zato prav dobro označi njegovo duševno razpoloženje dunajski „Kikirik“, ki ga kaže v sliki, kako razbija svojo uro, ker mu še vedno noče kazati pravega časa.

Dopisi.

Iz blejskega kota. Blejska, kakor sama pravi, »boljša inteligenca«, se je zopet spomnila — nas nesrečnih klerikalcev. Procesija sv. Reš. Telesa dan in škofov sprejem gospodi ništa bila vseh, zato žalostno povprašuje: Kje je bil občinski zastop? Kje društva? Gospodje, ali ste res tako pozabljivi, da ne veste, kje ste bili med procesijo in kje med škofovim prihodom? Če sami ne veste, Vam mi odgovorimo. Ako ste imeli kaj okroglega v žepu, bili ste po gostilnah, ako ste pa bili suhi, ste v kakem kotu dolgočas preganjali. To pa bodite prepričani, da vas niti pri procesiji, niti pri škofovem sprejemu nismo kar nič pogrešali.

Pri taci cerkvenih slovesnostih mož, kateri vedno z odpadom žugajo, ni treba, in če bi prišli zraven, bi ne kazali svojega moškega značaja, pač pa svojo hinavščino.

V malega nadučitelja Rusa je blejska „inteligenca“, kakor razodeva v vsakem dopisi »Slov. Naroda«, do ušes zaljubljena. Ali gore ženska ali moška srca bolj za moža s finimi brdicami, sicer iz »Narodovih« dopisov ne moremo posneti, mi tega tudi ne bomo preiskovali. To pa svetujemo klerikalci »inteligenci«, naj svojega ljubčka, da preveč ne ogori in se prehitro ne izrabi, dene pod steklo. Za to steklo pa tudi klerikalci radi nekaj pridenemo, ker je tudi nam g. Rus, kot nekdanji klerikalec, ko

je ponižno prosil za nadučiteljsko službo — še vedno malce pri srou.

Tudi blejska boljša „inteligenca“, katere glavni kolovodja je mož, ki za silo svoje ime podpisati zna, je nadalje v velikih skrbeh radi kmetijskih društev na Bledu in v Gorjah. Prav lepa hvala, gospodje! Toda vkljub temu vam svetujemo: Nikar ne pihajte, ako vas ne peče. Kako gospodarite vi v svojih društvih, nam klerikalcem nič mar, in kako gospodarimo mi, naj vam ni mar. Da so naši društva dobra, najboljša dokazuje dejstvo, ker jih pri vsaki priliki napadate. Koliko imamo pri naših društvih dolga, to imate črno na belem. Da bomo pa tudi z vami na jaenem, naznanite nam enkrat v »Narodu«, koliko je dolga na vaših vilah, s katerimi se tako radi ponašate? Potem se bo svet lahko prepričal, da bodo blejski in gorjanski klerikalci teh par tisočakov vendarle laglje plačali kot Vi blejski liberalci, katerim so že celo domače posojilnice kredit odrekle in morate hoditi drugam po „pul“. — Gospodje, ali ne veste, da Vas je že večkrat jeden Vaših velmož imenoval — ne posestnike — ampak »hausmeistre« — tako globoko ste že zapisani pri denarnih zavodih našega okraja, ali pa pri g. Čsbru.

Od Vas se tedaj ne pustimo učiti gospodarstva.

Končno pa še besedo članom blejskega in gorjanskega gospodarskega društva! Kar Vas veruje »Narodovim« napadom na naša društva — prosimo Vas — odstopite! Mož, kateri nam ne zaupajo, ne maramo v svoji sredi. Prosto pot ste imeli v društvo — tudi iz društva Vam nihče ne brani. Ako trgovcem, kateri sedaj tarnajo po »Narodu« o slabih časih, bolj zaupate, pokažite gospodarskim društvom hrbet in — mirna Bosna.

Iz Gorij pri Bledu. Liberalci so zopet enkrat v »Narod« natrosili nekaj prisiljenih lažij o našem kmetijskem društ.u. Razume se, da niso pozabili klerikalnega jarma in pa kaplana; saj pravijo, da bi zvesti »Narodovi« bralci pomrli lakote, ko bi jim ta lažnivi in »napredni« žurnal ne dal vsak dan pohrustati en par kaplanov. — Na izmišljene laži in zavita obrekovanja o naši zadrugi ne odgovarjamo. Pač pa stavimo vsem zadrugam ta-le nasvet: Umestno bi bilo, ko bi vsaka zadruga svojim članom podajala mesečno ali vsaj kvartalno poročilo ali izkaz, koliko blaga se je v preteklem mesecu ozir. kvartalu nakupilo, koliko razprodalo itd. Slav. gospodarska zveza pa naj bi preskrbela nalašč v ta namen tiskovine (podobne, kakor jih ljudska pošilja hranilnicam). Ne bilo bi torej družega, kakor izpolniti te tiskovine s številkami in jih razdeliti članom, katerih gotovo nikjer ni tako veliko število, da bi to bilo nemogoče. Brez koristi to gotovo ne bo. Koliko zadrugnikov se

se zdaj dobi povsod, ne samo v Gorjah, ki kar slepo verjamejo nasprotnikom, kar jim ti kvasijo o strašni škodi in nevarnosti, o groznem neredu v zadrugi, o mastnih dobičkih, ki jih dajejo v svoj žep zadrugi prodajalci in načelniki itd. Tudi bodo na podlagi mesečnih izkazov priprosti in neizučeni zadrugniki mnogo lažje umevali letna poročila in račune, da jih ne bo prestrašil vsak hinavski vzdih gorkih lažiprijateljev zadrugnega življenja.

Iz kranjskega okraja. Na kresni dan so imeli mladeniči Marijinih družb iz kranjske dekanije skupen shod pri Materi božji v Velesovem. Ker se je to zborovanje tako lepo obneslo, ne bilo bi prav, če ne bi o tem sporočili tudi dragemu našemu »Domoljubu«.

Zgodaj zjutraj v dan sv. Janeza Krstnika hiteli so fantje, nekateri po tri ure daleč, proti prijazni božji poti v Velesovo. Zbralo se jih je nad 100. Vsi so opravili tam spoved, in nekaj krasnega je bilo videti dolge vrste mladeničev poklekovati k angeljski mizi. Čast. gosp. Frančišek Žvan, mestni kapelan v Kranju, je v tehtnem govoru priporočal mladeničem zmernost ter v poljudnih zgledih kazal na žalostne posledice, katere radi pijančevanja med fanti nastanejo. Po izvršenem opraviilu v cerkvi, so imeli fantje pri »očetu Muhovcu« — na prijaznem gričku poleg velesovskega samostana — zajutrek. Pod milim nebom je bilo kmalu zasadenih dokaj miz, in marsikateri družbenik, ki se je do sedaj nekako bojazljivo držal domače Marijine družbe, je sedaj z veseljem gledal po tovariših iz sosednjih fara, ki se tudi niso sramovali pripeti na prsi svetinjo Marijino. Tje med fante je prihitelo tudi nekaj duhovnikov, vodja med njimi čast. g. duh. svetnik Krčon, starček po letih, pa mladenič po duhu. Razvila se je prav živahna zabava. Spominjali smo se sv. Očeta, presv. gospoda knezoškofa in presv. cesarja. Beseda je besedo prinesla. Gospod župnik Krčon, ki je že pred 50 leti ustanovil prvo Marijino družbo v novejšem času na Kranjskem, je vnemal z iskro besedo mladeniče k stanovitosti, k čednostnem življenju, da bodo postali verni možje in krščanski gospodarji. Pevski zbor pa je zapel nekaj narodnih pesmi.

Segaje si v roke smo se razšli, a prej smo si dali obljubo, da čez leto in dan v god sv. Janeza Krstnika se zopet snidemo v Velesovem.

Poslovivši se od Matere božje v romarski cerkvi, smo se vračali domov, veseli, zadovoljni, da smo tako lep in vesel dan imeli, ki nam ne gre iz spomina. Živeli mladeniči kranjske dekanije!

Z Dovjega. Dragi »Domoljub!« Tudi v naši lepi dolini žive krščanska in Mariji vdana dekleta. Zadnje čase so užile veliko veselja. Prvo veselje prešinjalo je vse farane, zlasti pa dekleta, ko smo zagledali prekrasni kip lurske Marije in miljeno Ber-

nardko, ki so nam jo omislili velečastiti gospod Jakob Aljaž in so nam jo sedaj postavili na pripravi kraj. Tu nam izvirajo obilne dušne in telesne milosti. Drugič bilo je veliko iznenadenje, ko so nam gospod župnik povabili kranjsko-gorskega župnika in družbine pevke in s tem postavili temelj naši družbi.

Tretje naše veselje pa je bilo na dan sv. birme, ko so premil. knezoški kanonično ustanovili Marijino družbo in nam sami podali Marijine svetinje, da bi vedno neustrašeno hodile pod Marijino zastavo. Bog daj, da bi se nam še druge ostale pridružile, pri Mariji pomoč iskale in le po materi Mariji k Jezusu hitele!

Na Česnjicah se je god farne patrone sv. Marije Karmelske dne 16. julija, kakor že mnogo let sem, tudi letos slovesno obhajal. Na večer 15. julija ob pol 8. uri se je molil pred izpostavljenim presvetim Rešnjem Telesom sveti rožni venec in litanijske Matere Božje. Prihodnji dan 16. julija v god Marije Karmelske, ki je — kolikor znano na Kranjskem edino le v tej — Česnjiški na prijaznem gričku stoječi cerkvi, od koder je zdaj na vse strani odprt lep razgled — farna patrona, je bilo zjutraj ob 6. uri prvo sveto opravilo. Pridigoval je gospod župnik špitalski Alojzij Češarek. Drugo sveto opravilo je bilo ob 10. uri. Pridigoval je g. Janez Zabukovec, župnik Zgornje Tuhinjski. Po peti sveti maši so bile pete litanijske M. B. Letošnjo slovesnost je povzdignil še posebej tudi pohod Marijinih družb — Zgornje Tuhinjske in Špitalske.

Tudi prihodno — 9. pobinkočno nedeljo — 20. julija doide eden gospodov patrov iz Kamnika semkaj na pomoč, da obhajamo škapulirsko nedeljo in god sv. preroka Elija tem lepši, slovesnejši, in ako Bog da — na prošnjo Karmelske Marije tudi tem bogoljubnejši!

Šmartno pri Litiji. Kakor ubogi otroci žalujejo za svojim očetom ali materjo, kadar se od njih poslavljajo, tako žalujemo tudi mi otroci Marijini za našim ljubim veleč. g. dekanom Ivan Lavrenčičem, ustanoviteljem »Marijine družbe«, od katerih se nam je bilo dne 2. t. m. ločiti. Kakšno oko bilo bi v stanu prikriti solze hvalečnosti do Njih, kateri so se takorekoč do zadnjega vtripljeja darovali v blagor svojim faranom že v časih, koliko bolj pa še v duhovnih zadevah. Poleg drugih ogromnih skrbi, so kljub premnogim zaprekam ustanovili dekleško in mladeniško »Marijino družbo«, katera se je valed Njihove vsestransko goreče vspodbude napram toliko neugodnim krajevnim razmeram tako povoljno razvila. Koliko dobrega so storili na skrivnem! Koliko gorja olajšali in kolikerim obrisali skrivne solze, to

vé le sam Bog in le On jim bo v stanu enkrat vse to povrniti.

S čem hočemo pa mi »Marijini otroci« njih ljubezen do nas in naše ljube Matere, v katere varstvo so nas izročili, poplačati? Tega poplačati pač ni mogoče, a obljubimo prositi našo ljubo Mater, naj jim Ona izprosi k vsem njihovim početjem blagoslova S. novega in naj jih ob smrtni uri sprejme v svoje materino naročje ter jih popelje v kraj njene slave.

O naj Jih ljubi Bog brani in podpira še mnoga mnoga leta, da služijo v Njegovo čast in zveličanje vseh njim izročenim ovčicam.

»Marijina družba« v Šmartnem.

Vabilo na veselico, katero bo priredilo »katoliško izobraževalno društvo« na Mirni dne 20. julija v prostorih gostilničarja M. Kolenc »na Žagi«. Vpored:

1. Mil. pl. Farkaš: Karišik hrvat. nar. popevaka — udarjajo tamburaši pod vodstvom kapelnika gospoda Antona Kolenca.
2. Deklamacija.
3. Mil. pl. Farkaš: Svibanjska ružica — udarjajo tamburaši.
4. Predstava: »Doktor Vsezna in njegov sluga Štipko Tišek.« Veseloigra v dveh dejanjih. Priredil Iv. Štrukelj.
5. Mil. pl. Farkaš: Vienac hrvat. nar. pjesama — udarjajo tamburaši.
6. Tombola. — Glavni dobitki: Živ kostrun, srebrna žepna ura, stolp sladkorja itd.
7. Tamburanje. — Veselica se vrši ob vsakem vremenu. Začetek ob pol 4. uri popoldne. Vstopnina prosta. Darila se hvaležno sprejemajo. — K obilni udeležbi vabi društveni odbor.

Slovenski novičar.

Posvečeni so bili letos v Ljubljani tudi gg. bogoslovci-frančiškani: Kazimir Zakrajšek iz Preserja (nova maša 27. julija na Žalostni Gori v Preserski župniji); Gvidon Kort. Rant s Premka (nova maša 27. jul na Dobravi); Norbert Sušnik iz Mavčič (nova maša 20. julija v frančiškanski cerkvi v Ljubljani). Friderik Zalar iz Ljubljane in Teofil Zajec tudi iz Ljubljane pa sta prejela radi mladosti le samo subdijakonat in dijakonat.

Umrli je v Kamniku upokojeni neveljski župnik č. g. Anton Zorman, rojen 30. maja l. 1830 v Naklem. N. p. v m.!

Dr. J. Suppan Umrli je najnadarnejši in najdelavnejši voditelj kranjskih Nemcev, dr. Suppan. Od leta 1885. je bil ravnatelj kranjske hranilnice. Kot tak je vplival, da je hranilnica bogato podpirala vse nemške ustanove v deželi. Pri tem je pa naklonil tudi dobrodelnim zavodom marsikako podporo. Sirotišnice, šole so dobile marsikako pomoč od tega bogatega zavoda po njegovem vplivu.

»Gospodarska zveza« je dobila od vlade 15.000 kron podpore. To kaže, da je s svojim vrlim delovanjem tudi v teh krogih dobila ugled.

Občni zbor kmet. družbe kranjske je zopet izvolil družbenim podpredsednikom drž. poslanca in dež. odbornika g. Frana Povšeta.

Petdesetletnico praznuje letos slav. naša »Družba sv. Mohorja«. Letos je zbranih pod njenim okriljem blizo 80.000 Slovencev in Slovenk. Slava!

Katol. narodna stranka na Kranjskem je priredila javne shode v Ribnici, Polju, Naklem, Polšniku nad Zagorjem, Vrhniki in Šnihu. Ljudstvo se oglašja, a liberalce je strah! Le naprej!

Rodbina g. Andr. Druškoviča se je preselila iz Ljubljane na Satino na Štajarskem. V Ljubljani jo bomo močno pogrešali, vendar smo prepričani, da bode tudi med štajarskimi Slovenci ta plemenita rodina na svojem mestu.

Konsekracija goriškega knezonadškofa Andreja Jordana se vrši dne 20. t. m. v Gorici; navzoči bodo trije škofje.

Utonil je dne 2. julija 14 let stari mladenič Janez Skvarča iz Slavine, ki je bil v službi pri Ivanu Majdiču v Kranju. Zjutraj zgodaj se je šel kopat v Kokro.

Mlekarna v Dragomelju pri Domžalah je dobila od dež. odbora podpore 500 kron.

Smrt med planinkami. Na Planinici pri Radečah je trgal 15-letni pastir Anton Branc iz Radeč planinke. Padel je preko 20 m visoke skale v skednjih in obležal mrtve.

Ustanovo za ubožce na Vremu, Razdrtem, Uncu in Orehovcu je določil v svoji oporoki umrli častiti g. Fr. Klemenc. Kot ustanovno glavnico je določil znesek 5384 K 66 vin.

Vojak utonil. Na Vrhniki je pri kopanju utonil vojak 17. pešpolka Jožef Praznik iz Rudnika pri Ljubljani.

Vodstvo katol.-narodne stranske je согласно sklenilo, da popolnoma soglašja z nastopom katoliško narodnih poslancev v deželni zbor kranjskem.

Najnovejša liberalna želja je, da bi dr. Šusteršič šel iz Ljubljane. Liberalci in liberalke žele ga daleč, daleč proč. Znano je, da se včasih človeku sanja to, na kar veliko misli. In tako se je ljubljanskim liberalcem te dni sanjalo, da pojde dr. Šusteršič iz Ljubljane k papeževi nuncijaturi na Dunaj. Povedati jim moramo, da so njihove nade brezupne; vse, kar govore o dr. Šusteršičevem odhodu, je izmišljeno. Dr. Šusteršič ostane med nami in se smeje liberalnim željam, smejemo se pa tudi mi, ker to pač dokazuje, da ubogi liberalci še v sanjah nimajo miru pred dr. Šusteršičem.

Senožet v Trnovskem logu namenjena dijaški ustanovi l. 1868. umrlega logaškega župnika gosp. Janeza Marinka, je na prodaj. Senožet obstoja iz parcel št. 729, 730 in 721 občine Trnovsko predmestje v obsegu treh oralov in 382 sežnjev, in je cenjena na 1813 K. Kupovalci pošljejo naj svoje ponudbe župnemu uradu na Dobrovi do konca septembra t. l. Ponudbe, ki ne dosegajo cenilne vrednosti, ne pridejo v poštev; dovoli se pa tudi plačilo v primernih obrokih.

Pri sv. Joštu nad Kranjem bodo sv. Ane dan, 26. julija, premil. g. knezoškof ljubljanski posvetili nov altar na sv. stopnicah in vpeljali bratovščino žalostne Matere Božje. Na Goro pridejo v petek na večer. Prenese se bodo najprej svetinje v cerkev in izpostavile v češčenje vernikom, v soboto se pa začne posvečenje altara ob 8. uri. — Verniki, ki na sv. Ane dan obiščejo cerkev sv. Jošta, ako so sprejeli sv. zakramente, zadobe popolen odpustek.

Narodno gospodarstvo.

Nekaj o čebeloreji.

O pravila z roji. Če imaš več rojev pa prav slabih, zedini jih dva ali tri vkup, zakaj boljši je eden dober kot dva ali trije slabi. Dobro je tudi, če imaš katerega prvca prav močnega, da mu odvzameš nekaj čebel in jih daš slabiču. To pa naredi takole: vzemi plitvo posodico — v katero jim daješ med — namaži jo z medom in jo vtakni v močen panj pod čebelno gnezdo ter čebele, kadar napolnijo posodico, prenesi s posodico vred v slabiča. Če imaš več krepkih prvcev, lahko vsakemu odvzameš eno ali dve taki posodici čebel, ne da bi mu s tem kaj škodoval, slabič si pa le opomore.

Mladiču ali novi družini pridi tudina pomoč v gospodarstvu s tem, da izrežeš iz dobrega starca kak sat in ga daš mladiču v panj. To moraš pa tako narediti: razbeli železo in ž njim na vrhu sat malo otajaj in brž v panju v zgornjo diljo pritisi, in če dva, tri, ali še več taci polnih satov mladiču daš, ž njimi ravno tako stori, ali pa po čez ali po dolgem ulice pusti. Čebele bodo kmalo sat bolj pritrdile in kar manjka popravile. Če je zunaj sleba paša ali če dežuje, moraš mladiča pitati. Pitaj ga pa vedno le z medom pitancem, ne s sladkorjem, ki ni za nič. Pitaj pa le pozno zvečer ali zgodaj zjutraj, ko so vse čebele v panjih. Ravnaj varno z medom, ne stressaj ga po tleh, ne devaj čistega v panj, da potem pri vseh špranjah ven teče; s tem tolovajke privabiš, da pridejo ropat.

Videl sem starega čebelarja, ki je pital. Imel je dosti koritcev za pitanje, ali je vendar v svoji ne-

umnosti dal čisti med kar v panj, ki je pa zašel teči pri vseh špranjah ven; slednjič privabi medeni potok čebele iz drugih panjev in začne se boj na življenje in smrt, v katerem so tolovajke ne le tisti med — ampak tudi kar so čebele imele svojega — obrale do zadnje trohice. Seveda je potem mož preklinjal in rotil čebele ter se praskal za ušesi, ali kaj je pomagalo, jaz sem si pa mislil: »Izkušnja uči človeka.« Ker je letos pri čebeloreji majnikov mraz veliko škode naredil in rojenje oviral, ostal bo marsikateri panj cel, to je da ne bode rojil dasiravno je dober. Kaj pa s takim storiti? Mnogo jih je, ki so tako polni, da se še odpreti ne morejo, za take naj umen čebelar skrbi s tem, da jim da naklado, ali naj panj podaljša itd. Tako čebele svoje delo laho raztegnejo. Obenem pa je v panji manj vroče in boljši zrak.

Pogovori pri novem županu.

(Priobčuje F — — — ov).

Danes, ko je liberalna modrost vpeljala „slepe cene“, ne more kmet več dajati davka v svojih kmetijskih pridelkih, ampak po liberalni usmiljenosti mora prodajati svoje blago prav po ceni in za ta denar mora plačevati neznosne davke. Tako nima niti denarja, niti blaga, pridelkov in — strda revež, ki se pa prav malo smili liberalnim škricem, ki se smejejo pravičnosti in ljubezni. Največji davek pa mora dajati kmet v svoji lastni osebi, ko mora leta služiti v vojski in plačevati svoj krvni davek. Med tem, ko se gosposki sinovi lahko z enoletnim prostovoljstvom odtegnejo vojaški službi, katero bi prav lahko namesto kmečkih sinov opravljali, morajo ti tri leta biti od doma, kjer mora oče mesto njega plačevati hlapce in najemnike. Neznosno breme vojaštva leži v vsi svoji ogromni teži na — kmetu. In kaj treba toliko vojakov v ti svobodomiselni napredni dobi? Liberalni gospodje in mešetarji, ki so vrgli vero med staro kramo, se čutijo vsled svojih krivic in odrtij varne le v senci bajonetov in pušk, ki jih še nadalje pusté kmete in nižje ljudstvo odirati.

Še eno hudo rano, ki jo razni liberalni mešetarji vsekavajo kmetškemu stanu, pa so tožbe in odpravljanje in zatiranje samostanov in drugih zavodov krščanske ljubezni. Liberalni agent toliko časa ščuje enega kmeta na drugega, da se začne pravda za kako malenkost, vsled katere propadeta oba in njih lepo posestvo gre v žrelo sodnije in agentov — Ko bi se saj tu marsikateri hotel spametovati in ne tožariti zaradi nič vrednih stvari, koliko kmetov bi ne bilo potem tako obupanih in nesrečnih! Z mirno besedo bi se dalo vse poravnati in ostala bi oba še

posestnika na lastnem domu! Da, le kimajte! Saj je res! Seveda, ker našim liberalcem že tako smrdi vera in svete Cerke še videti ne morejo niti ne morejo govoriti o njej, da ne bi jo blatili, zato zatirajo in blatijo tudi samostane, ki so največjega pomena za prebivalstvo. Nekdaj so bili edino ti samostani, ki so podpirali ljudi v dušnih in telesnih potrebah. In še danes je videti vedno polno slabih, velih rok, ki zahvaljujejo Boga, da se zamorejo zateči pred klosterska vrata in tam dobiti vsak dan hrane in podpore. Krščanstvo edino pozna ljubezen in menjavno pravičnost, ki zapoveduje, da moramo pomagati drug drugemu. Liberalizem in sploh druge vere ne poznajo kakor lastno korist in prevaro drugih. Le krščansko življenje zamore zabraniti, da se ne uresničijo tudi v naših dneh besede prijatelja rimskih revežev, Graccha, ki je dejal: „Divje zveri na Laškem imajo svoje brloge in ležišča, na katerih se počijejo; možje pa, ki so se bojevali za laško gospodstvo, nimajo ničesar, ko dnevno svetlobo in sloboden zrak, ker jim teh stvari ne more nobeden uropati. Samo zato nosijo meč, da pridobivajo drugim bogastvo, sijaj in razkošno življenje. Svet so premagali, a sami nimajo niti pedi zemlje. — Kar je bil liberalizem rimskemu kmetu, to je tudi našemu kmetu. Zato proč od njega nazaj h krščanstvu!

Jankovič: Usmiljeni in pravični bi bili do družin. Sedaj pa, ko nimajo vere, zakričijo kot jesiharji ali pa zrevilijo kot izaneka kola, ako se revež le upa kaj prositi.

Župnik: Ali ne hodimo sedaj predaleč okoli po svetu; ostanimo v domači fari! Vsi veste, da je Bog človeku ustvaril dušo ter mu dal prosto voljo, postavil ga na svet, da mu služi ali kot posameznik ali v družini, ali v družbi v fari ali državi, da si prisluži nebesa. To je glavni namen človekov. To je še posebej Bog oznanil po Kristusu, svojem sinu in zato mu moramo verjeti. Zato ima Bog kot Stvarnik pravico nad vsem notranjim in zunanjim življenjem in njegova volja bi nam vsem morala biti postavljena. In Kristus Gospod oznanil nam je nov nauk, da smo vsi ljudje otroci božji in Njegovi bratje, katere je s svojo smrtjo rešil iz oblasti peklenskega duha in nas sprejel v veličastno hišo nebeškega Očeta, od koder odmeva vedno zopet glas: Očeta enega sinovi, ljudje vsi bratje, bratje vsi narodi. — Ali bi ne mogli biti ljudje hvaležni in res izvrševati to božjo voljo in zapoved kot bratje med seboj? Kakor ena velika družina bi potem živeli vsi in potem podpirali drug drugega po nauku ljubezni. Ne bi bilo preprirov in ne revščine, kakor je ni v družini, kjer so vsi edini. In ako sedaj pogledamo samo po naši fari, kako je? Res, precej jih je, ki se zavedajo tega božjega nauka in

tudi žive tako, ali veliko jih je pa tudi, ki sicer verujejo v Boga ali ne izpolnjujejo svojih dolžnosti in ne žive vzgledno. So pa tudi taki, ki odločno trde, da ni Boga, da ni Kristusa, da nima katoliška cerkev nobenih pravic. Sami poznate take. Brez usmiljenja, brez pravičnosti so in odirajo druge, da je groza. Ljubezni, ki je glavna stvar za mirno življenje v družini, fari in državi, v takih hišah ne poznajo. Kreg in sovraštvo je vedno pri njih in tako šuntajo še druge. Zapeljujejo jih in sejejo prepir in nezadovoljnost, da le sami spravljajo dobiček. Stric Matija, Tine in drugi dobro veste, odkod je prišla zapravljivost, pijančevanje, odiranje in druge grde za kmeta pogubne stvari. Ljudje so izgubili vero. Rešitev iz teh razmer, v katerih hira vse in posebno kmet, je le v tem, da vsak zase pri sebi in svoji družini zopet oživi trdno versko prepričanje in po tem tudi živi in deluje. Kristus je svojo vero dal za vse človeštvo in sveto Cerkev je ustanovil, da stori srečne vse ljudi in jih vodi po poti v srečno večnost po naukih svojega večnega ljubitelja. Te nauke, katere oznanjuje sv. Cerkev, mora izpolnjevati družina in država, in brez Cerkve in njenih služabnikov se ne more odpraviti niti ta veliki prepad in razlika med bogatini in reveži, niti revščina delavcev in obupno stanje kmeta. Kristus in sveta Cerkev sta podlaga, po kateri zamore kmet in vse človeštvo upati boljše bodočnosti, boljše sreče in zadovoljnih dni. Kdor torej hoče sebi in svojim otrokom dobro, naj hodi s sveto Cerkvijo po naukih Gospoda Kristusa, ki je dejal: Kdor ne zhira z menoj, raztresa. (Luk. 11. 23)

To vidite predvsem, dragi kmetje, v tem, kako so liberalci s svojimi brezverskimi nauki potisnili vas same na rob prepada, kjer danes kličete pomoči in podpore. Liberalci, ki druge brez Boga obetajo storiti srečne, — a le samo obetajo, — skrbijo le zase. In laž je, kar prerokujejo in obetajo, ako zapuste sv. Cerkev in duhovnike. Ker ne poznajo, ne vedo poznati Boga, kako jim moremo verjeti, da bi imeli kaj ljubezni do kmetov.

Ljubezen je samo zakon nebes, srd in laž pa zakon pekla.

Za smeh in kratek čas.

Nevejetno. Dolžnik upniku: „Saj Vam bom gotovo plačal, kadar moj stric umrje!“ — Upnik: „To bi moral še dolgo čakati! Vaš stric je tako trdne narave, da svoj živ dan ne bo umrl!“

Pred sodiščem. Sodnik: „Vi trdite, da ste to storili v neumnosti, tega Vam ne verjamem!“ — Zatoženec: „Zakaj pa ne? Ali menite, da bi se bil jaz dal vjeti, če bi ne bil neumen!“

Skušnja. Kdor bi hotel resnico pokopati, moral bi precej lopat imeti.

Dobro znamenje. Delavčeva žena sosedu: „Pomislí, kako je pri nas hudó! Ni zadosti, da moj mož nič ne dela, marveč tudi pretepati me je začel!“ — Sosedu: „Vidiš, to je dobro znamenje; kaže, da je začel dobivati veselje — do dela!“

Slabo znamenje. Ali Šetinovega Jozlja si vzel za hlapca? To si naletel! Če ta tri dni nič ne ukrade, ga kar krč vije po rokah!

Pred sodnikom. „Srakar, ali Vam je prirojeno, da ne morete opustiti tatvine?“ — I, kajpak, gospod sodnik, saj pové že ime. Če sraka krade, mora tudi srakar!“

Križ:

a	soglasnik
a a a	mesto na Kranjskem
a a a a b	mesec
c c c e e h i	ime papeža
i i j k k	član vladarske rodbine
l l l	del voza
m	samoglasnik
n n n	žensko ime
n n o o o	reka
o o p	divja žival
p p r r r	ptica
r r t u u ž ž	očak

Kaj se bere od zgoraj navzdol?

Demant.

a	soglasnik
a a a	drevo
b b b b b	naj rabi vsak
d d e e e i i	mesec
j j j k × k k l l	— — — — —
m m o o o o o	država
p p r r t	neprijeten hišni preb.
t t u	ali kocka
u	soglasnik

Besedna uganka.

Z **G** huda je brez nog žival,
s **K** nam rabi ta posoda,
z **S** veliko Bog bi naj nam dal,
z **J** nejevoljna pride ti osoda.

Rešitev ugank v zadnji številki.

Besedna uganka:

I.

Sveta Ciril in Metod varujta nam naš rod!

II.

Deža — Neža — veža — teža

Rebus

Popokatepetel.

Prav so rešili: Josip Grum, dijak v Ljubljani; Maks Kalan in Jakob Celhar v Šempetru na Krasu; Anton Verbič v Logatcu.

Prilhodnja številka „DOMOLJUBA“
izide dné 7. avgusta t. l.

Išče se

132 (1)

25 let stari **Janez Godec**, doma iz Ihana, okraj Kamnik, zaradi neke nujne zadeve, kdor bi zanj zvedel, je prošel, da to pismo naznani pod A. K. poste restante Mengeš.

HERBABNY-jev podfosfornasto-kisli apneno-železni sirup.

Ta 32 let z največjim uspehom rabljeni prsni sirup rastaplja sluz, upokojuje kašelj, pomanjšuje pót, daje slast do jedi, pospešuje prebavljanje in redilnost, telo jači in krepi. Železo, ki je v sirupu v lahko si prisvajajoči obliki, je jako koristno za narejanje krvi, raztopljive fosforno-apnene soli, ki so v njem, pa posebno pri slabotnih otrocih pospešujejo narejanje kostij.

434 (20-19)

Oena steklenica 1. glá 25 kr. — 2 K 50 h, po pošti 20 kr. — 40 h več za zavijanje.

Prosimo, da se vedno izrecno zahteva Herbabny-jev apneno-železni sirup. Kot znak izvora se nabaja v steklu in na zamašku ime „Herbabny“ vtisnjeno z vzvišenimi črkami in nosi vsaka steklenica polegstoječo uradno registrov. varstveno znamko, na katero znamenja naj se blagovoli paziti.

Osrednje skladišče

Dunaj, lekarna „zur Barmherzigkeit“
VII. 1, Kaiserstrasse 73-75.

V zalogi skoro v vseh lekarnah na Dunaju, v Ljubljani in drugod. V zalogi je nadalje pri gg. lekarnarjih: v Ljubljani: A. Mardetschläger, Gabr. Piccoli, Ubald pl. Trnkóczy, J. Mayr; Celje: O. Schwarzl & Co., M. Rauscher; Reka: F. Prodám G. Prodám, A. Schindler, Ant. Mizzan; Breze: G. Elsässer, Seveden: F. Kordon; Celovec: P. Hauser, P. Birnbacher; J. Kometter, V. Hauser & R. v. Hillinger; Št. Vid: C. Schiehl, Trbiž: J. Siegl; Trst: C. Zanetti, A. Suttina, A. Filippi, J. Serravallo, E. pl. Leitenburg, P. Prendini, M. Ravasini; Beljak: Jobst & Schneider, L. Assmann; Črnomelj: F. Haika; Velikevo: J. Jobst; Volšperk: J. Huth.